

Adrenalinové Nazaré, vzrušující podívaná nejen pro surfaře

29. 1. 2022, 12:40

Petr Veselý, Právo

Nazaré, oblíbená letní destinace Portugalců, se od listopadu do března mění v ráj surfařů. Obrovité vlny, které se zde v tomto ročním období tvoří, lákají nejlepší profesionály i zkušené amatéry z celého světa. Jejich pokusům o překonání světového rekordu přihlížejí tisíce diváků.

Kdysi skromná rybářská vesnička se díky turistickému ruchu rozrostla na patnáctitisícové město s bělostnými domy na promenádě, vzdálené od Lisabonu asi sto padesát kilometrů směrem na sever.

Stojíme na vysoké skále ve čtvrti Sítio u pevnosti sv. Michala. S rachotem se o ni rozbíjejí velké vlny. Na skále i na terase pevnosti stojí kolem majáku spousta lidí. Vzduch je plný vodní tříště a na pláži se válejí chuchvalce pěny z mořské vody. Surfaři a jejich vodiči na vodních skútrech krouží v moři jako smečka vlků.

Muž na skútru pak najednou přidá plyn a rychle vytáhne surfaře na laně na narůstající vlnu. Musí to udělat v přesný moment. Se zatajeným dechem sledujeme, jak se surfař postaví na prkno a sviští po obrovité mase vody dolů. Náhle zahne šikmo, napříč vlnou. Když se totiž její vrcholek začne lámat a rolovat, musí být z jejího dosahu. Jinak by ho semlela. Stihl to opravdu těsně.

Nejlepší z nejlepších

Na zdejší vlny si netroufne jen tak někdo. Jsou nemilosrdné. Proto je jezdí jen ti nejlepší z nejlepších. Chyby se neodpouštějí. Pokud padnou do rozbouřených vod, jde jim o zdraví a často i o život. Pod neoprenovým oblekem, bez něhož by v chladné vodě dlouho nevydrželi, mívají zásobník s kyslíkem a hadičkou směřující k ústům. Zvyšuje to o něco jejich šance na přežití, pokud by je vlna semlela. Ale ani to nemusí stačit.

Síla živlu je obrovská a dokáže vyvinout takový tlak, že surfaři leckdy nedovolí být jen se nadechnout. U pobřeží se navíc voda mísí s pískem a kamením, které drtí jak obrovský mlýnek. Pokud surfař spadne, je v maléru. Pod vodní masou ztrácí orientaci, netuší, kde je nahoře a kde dole. Nejedni se tu vážně zranili nebo přišel o život. Mnoho z nich zachránili vodiči na skútrech. Ale i oni riskují.

Vrchol zdejší surfařské sezony přichází v listopadu a trvá do března.

O překonání světového rekordu z Nazaré ovšem referuje řada významných médií i internet. S trochou nadsázky se dá říct, že surfaři tu balancují mezi slávou, zraněním a smrtí. Držitelem světového rekordu byl řadu let Američan Garrett McNamara (sjel v roce 2013 vlnu vysokou 23,7 metru). V roce 2018 ho překonal Brazilec Rodrigo Koxa, když zvládl vlnu, která měřila 24,3 metru. To je zhruba výška desetipatrové budovy.

Hlavním důvodem, proč velké vlny vznikají právě tady, je podmořský kaňon. Má 227 kilometrů na délku a v některých místech bývá až pět kilometrů hluboký. Při souhře okolností, jako jsou směr a síla podmořských proudů, intenzita příboje nebo třeba rychlost větru, pak vlny dosahují výšky až třiceti metrů.

Posvátná jeskyně

Čtvrť Sítio se tyčí na 110 metrů vysokém útesu na okraji zátoky, ve které leží Nazaré. Útes vybíhá do moře a na jeho konci stojí pevnost sv. Michala s majákem. I ona je obalená zvědavci. Do Sítia, odkud

je nádherný výhled na okolí, vyjedete víc než stoletou lanovkou. Škoda, že je elektrická, a ne parní, jako kdysi, byla by to rarita i zážitek.

Pohled na soumrak v Nazaré z více než sto metrů vysokého útesu nad ním.

Na malém náměstíčku hned u vyhlídky stojí malá kaple Paměti. Je to v Nazaré jedno z nejstarších míst. Kdysi tu byla posvátná vizigótská, tedy germánská jeskyně. Do ní uložil mnich Romano v roce 711 našeho letopočtu sochu Panny Marie Nazaretské, pojmenované po izraelském Nazaretu, odkud ji mniši přivezli do Evropy.

Porto na nedostižný prodloužený víkend. Anebo klidně i déle

Psal se rok 1182 a rytíř Dom Fuas Roupinho pronásledoval na koni a v mlze jelena. Prchající zvíře si nevšimlo, že se ocitlo na hraně útesu, a zřítilo se z něj. Rytíře zachránila podle legendy Panna Marie Nazaretská. Zjevila se mu a zastavila prý jeho koně. Klidně to ale mohlo být i tak, že rytíř v letu minul posvátnou jeskyni, kde byla uložena její socha. Uvědomil si, že se ocitl na okraji útesu a na poslední chvíli strhl koně stranou a zastavil.

Jako výraz svého vděku tu pak nechal postavit malou kapli Paměti, která tady stojí dodnes. Je obložená kachličkami s modrými orientálními vzory. Populární výjev zjevení Panny Marie nad rytířem najdete na malovaných kachlicích (azulejos) na omítkách zdejších domů nebo na různých suvenýrech pro turisty.

Podzimní podvečer před kostelem Panny Marie Nazaretské v Sítu

Později odsud přenesli sochu do nedalekého kostela Panny Marie Nazaretské, který se stal oblíbeným poutním místem. Před cestou do Indie se tu stavil Vasco da Gama, přijel sem i objevitel Brazílie, mořeplavec Pedro Álvares Cabral. Jezdili sem i členové královských rodin a různé významné osobnosti.

Ženy nosí sedm sukni

U vyhlídky v Sítu najdete také stánky s oříšky a praženými luštěninami. Stojí u nich starší ženy v místních krojích. Nosí vyšívané zástěry přes sedm nabraných sukni nad kolena a dlouhé teplé ponožky s různými vzory. Přes ramena si v chladném počasí přehodí pléd. Na hlavě mají šátek, který si uvazují nejrůznějšími způsoby. Ty útvary jsou samy o sobě malým uměleckým dílem. Muži nosí na hlavě černé špičaté čepice s bambulí odhozenou dozadu nebo na stranu, ale také kostkované košile a kalhoty.

I dole na nábřeží potkáte spoustu babiček v tradičním oblečení. Můžete si u nich koupit sušené ryby nebo chobotnice. Starší lidé je tu suší na velkých sítěch přímo na pláži. Na nábřeží a v nedalekém kulturním středisku najdete fotografie staré více než sto let, které ukazují, jak skromný a drsný byl kdysi život zdejších rybářů.

Sušenou rybu si můžete koupit přímo na pláž.

V jedné z restaurací jsem si nechal připravit sušenou a solenou rybu. Prý se musí pár hodin nechat stát ve vodě, aby maso znovu zvětšilo svůj objem, a pak se upeče, udusí, ugriluje nebo usmaží. Byla opravdu dobrá, jenom trochu slanější.

Vynikající delikatesa V městské tržnici v Nazaré nabízejí nejrůznější ryby. Mě zaujala sole, tedy mořský jazyk, který se podobá platýsovi. Ve vyhlášené místní restauraci u Marie (Maria do Mar) jsem

si dal jednu grilovanou. Byla to skvostná delikatesa přes celý talíř. Čtyři velké filety toho nejjemnějšího bílého masa s tatarskou omáčkou, zeleninou a malými bramborami uvařenými ve slupce.

Na dobré ryby můžete zajít i do restaurace Celeste nebo v Sítiu do Arimaru, kde dělají také vynikající krevety. Prosklená hospoda stojí navíc na okraji slavného útesu a je odsud krásná vyhlídka na moře i Nazaré. Ryby v Nazaré snadno pořídíte za rozumné peníze. Třeba ta vynikající sole mě stála 12 €.

V romantických uličkách

Většina lidí se v Nazaré prochází po hezkém nábřeží v zátoce s krásnou písčitou pláží. Ale mnohem zajímavější je ponořit se do romantických uliček starého města. Pokud si pronajmete vůz, můžete navštívit i divočejší pláže v okolí. Dopoledne za odlivu je krásné třeba Falco, které leží směrem na sever, nebo Salgado na jihu.

Úzké uličky okouzlí romantickou atmosférou.

Milovníci ticha a samoty si oblíbí procházky po dlouhých písčitých plážích, kde potkáte minimum lidí, nebo také nikoho. Navíc se vám bude dobře dýchat, protože vzduch je díky vlnám plný jemné tříště mořské vody a lehkých záporných iontů. Pro lidi s astmatem nebo chronickou bronchitidou je to téměř léčebná kúra, ale bývá to i nádherný a příjemný odpočinek pro toho, kdo žádnými zdravotními problémy netrpí. Jen si třeba chce oddychnout od stresu a napětí, které stále častěji zažíváme během všedních dnů.

Další zajímavosti

Pokud si půjčíte auto nebo motorku, můžete si zajet do zátoky v nedalekém Sao Martinho (14 km), kde je hezká pláž a dobré rybí restaurace.

Za vidění stojí i krásný klášter v Alcobaça (12 km) s hroby krále Pedra a jeho milenky Inês, kterou nechal zavraždit jeho otec. Nebo ještě honosnější stavba, klášter ve městě Batalha (30 km) ve zdobném stylu manuelské gotiky, Tady je pohřbený slavný král Jan I. i jeho neméně známý syn Jindřich Mořeplavec, který položil základy portugalské námořní expanzi a zámořským objevům.

Trochu delší jsou výlety do starobylé Coimbrы (110 km) a její univerzity, do Aveira (147 km) s jeho „benátskými“ kanály, do Sintry (128 km), kde je královský palác a spousta dalších pamětihodností, nebo na mys Cabo da Roca (152 km), nejzápadnější výspu země, kde končí Evropa. Pravda ale je, že většinu z těchto vzdáleností můžete urazit po dálnici.

Užitečné weby:

nazareportugaltourism.com, předpověď vln: surf-forecast.com, destinace Nazaré a visitportugal.pt

Průměrná teplota od listopadu do března je od 9 do 16 °C, za bezvětří a sluníčka bývá i tepleji, za větru chladněji.

<https://www.novinky.cz/cestovani/clanek/adrenalinove-nazare-vzrusujici-podivana-nejen-pro-surfare-40383727>